

Consultatiereactie ABN AMRO Groenbank

Aan: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: 16 januari 2024

Onderwerp: Consultatiereactie ABN AMRO Groenbank op de beleidsmatige wijziging regeling groenprojecten 2022

Geachte heer, mevrouw,

Middels deze brief wil ABN AMRO Groenbank graag een reactie geven op de beleidsmatige wijzigingen in de regeling groenprojecten 2022. Wij vinden de volgende wijzigingen in de groenregeling positief:

- Laad- en tankinfrastructuur niet meer uitsluitend voor eigen voertuigen.
- Ombouw (retrofit) van duurzame mobiliteit opgenomen in projectcategorie 6.
- Eisen van de maatlat GPR opgenomen onder categorie 5.8 Renovatie gebouwen industrie.

Bij de volgende categorieën geven wij graag onze feedback:

Projectcategorie 2. Duurzame landbouw

Subcategorie 2.2.4. Monomestvergister en 4.1.8. Biogasopwaardeerinstallatie

Aanvullende vereisten voor monomestvergisters en biogasopwaardeerinstallaties zijn, zeker gezien de huidige markt, niet erg motiverend voor agrariërs. Vanwege een rekenfout door Planbureau voor de Leefomgeving kunnen groen-gas projecten al rekenen op 20-25% minder subsidie dan eerder werd voorgehouden. De aanvullende voorgestelde maatregelen helpen niet om duurzame investeringen in deze projectcategorie te stimuleren. Wij verwachten dat de appetite in deze categorie zal afnemen. Voor deze subcategorieën stellen we het volgende voor:

- Het laten vervallen van aanvullende eisen voor monomestvergisters en biogasopwaardeerinstallaties.

Projectcategorie 3. Circulaire economie

Wij constateren dat deze projectcategorie nauwelijks wordt gebruikt. De gestelde voorwaarden in deze projectcategorie zijn buitengewoon uitdagend, complex en moeilijk te onderbouwen. Voor deze projectcategorie stellen we het volgende voor:

- Vereenvoudiging en aansluiting met casuïstiek uit de praktijk.
- Stimulering van de circulaire economie door soepelere voorwaarden te hanteren.

Dit is bijvoorbeeld gebleken uit een investering in de verpakkingsmiddelenindustrie. De omschakeling van plastic verpakkingen naar een duurzaam alternatief (cellulose) viel niet onder de voorwaarden van deze projectcategorie. Recent is de regeling zich ook gaan beperken tot producten op basis van afvalstromen en bijproducten van duurzame biomassa, waardoor het nog uitdagender is geworden.

Projectcategorie 4. Duurzame energie

Subcategorie 4.1.1. Windturbines

De circulaire eisen voor kleine windturbines (boerderijmolens) zijn uitdagend en complex te noemen. Voor agrarische ondernemers is het al bijzonder uitdagend om vanuit de gemeente of provincie toestemming te krijgen voor het plaatsen van een kleine windturbine. Daarbij staat het verdienmodel van de agrariër onder druk en heeft Nederland te maken met een overbelast

elektriciteitsnet. Hierdoor zouden investeringen in boerderijmolens gestimuleerd moeten worden. Voor deze subcategorie stellen we het volgende voor:

- Het laten vervallen van circulaire eisen voor kleine windturbines (boerderijmolens).

Bovenstaande is gebleken uit een analyse van onze groenverklaring in subcategorie 4.1.1. Windturbines. In 2023 heeft ABN AMRO Groenbank slechts 8 keer gebruik kunnen maken van deze subcategorie. Het gemiddelde aangevraagde projectvermogen bedroeg slechts € 163.650. Aanvullende voorwaarden voor deze beperkte investeringsbedragen zullen niet bijdragen aan de energietransitie. Daarbij is het onduidelijk hoe leveranciers moeten aantonen dat in het ontwerp en in vergelijking met de markt aantoonbaar meer rekening is gehouden met een circulair ontwerp, circulair materiaalgebruik of gebruik van hernieuwbare materialen.

Subcategorie 4.1.2. Fotovoltaïsche panelen

De productgarantie van 25 jaar in combinatie met een vermogensgarantie > 87% na 25 jaar en in combinatie met panelen die PFAS-vrij zijn, sluiten niet aan bij vooruitstrevende partijen in de markt. In de praktijk zal dit ervoor zorgen dat 90 tot 95% van de investeringen in deze projectcategorie niet meer in de groenregeling kunnen worden ondergebracht. Voor deze subcategorie stellen we het volgende voor:

- Het laten vervallen van de voorwaarde dat zonnepanelen PFAS-vrij moeten zijn.
- Toepassen van een productgarantie en vermogensgarantie die aansluit bij de bovenkant van de markt. Bijvoorbeeld productgarantie 15 jaar en vermogensgarantie 87% na 25 jaar.

Bovenstaande is gebleken uit een analyse van recent afgegeven groenverklaringen. ABN AMRO Groenbank heeft hierbij 19 dossiers bekeken. Slechts 1 dossier voldoet met zekerheid aan de nieuwe voorwaarden per 1 januari 2024. Mogelijk voldoet nog een ander dossier aan de nieuwe voorwaarden, maar het is hierbij niet bekend of de panelen PFAS-vrij zijn. Overigens konden we bij bijna geen enkele datasheet achterhalen of de panelen daadwerkelijk PFAS-vrij zijn, waardoor we ons zorgen maken over de praktische uitvoerbaarheid.

Subcategorie 4.3.2. Koelen en vriezen

Het is onduidelijk waarom energiezuinig koelen of vriezen van ruimten of processen enkel wordt gestimuleerd voor temperaturen tot maximaal 16 graden. In de markt zijn veel innovatieve koeltechnieken die niet onder de groenregeling vallen. Voor deze subcategorie stellen we het volgende voor:

- Het laten vervallen van de maximale temperatuur van 16 graden.

Dit is gebleken uit koelsystemen die door datacenters worden gebruikt (immersion cooling of direct liquid cooling) en door droog- en bewaartechnieken die in de voedingsmiddelenindustrie worden toegepast. Beide koeltechnieken zijn energiebesparend, goed voor het milieu en zouden onzes inziens vanuit de groenregeling gestimuleerd moeten worden.

Projectcategorie 5. Duurzaam bouwen

Alle projectcategorieën

Het gebruik van duurzaam geproduceerd hout is een logische voorwaarde. De aansluiting met de praktijk ontbreekt echter. Daarom stellen we voor de gehele projectcategorie 5. Duurzaam bouwen het volgende voor:

- In de hele keten, van bron tot aan eindgebruiker, moet vastgelegd worden dat duurzaam hout gevolgd wordt. Dit blijkt o.a. uit certificeringen van alle betrokken partijen en hoeveelhedenstaten.
Óf
- Als de (onder)aannemer (vanwege kosten en administratieve overwegingen) niet gecertificeerd is, dient door middel van facturen/bonnen en een hoeveelhedenstaat te worden aangetoond dat tenminste 90% van het toegepaste hout duurzaam gecertificeerd is.

In de praktijk merken wij dat (kleine) (onder)aannemers vanwege kosten en administratieve overwegingen afzien van certificering, maar wel duurzaam hout inkopen bij een FSC-certificeerde partij. Dit maakt de bouw echter niet minder duurzaam.

Categorie 5.1. Nieuwbouw woningen

Met de huidige woningvoorraad en alle aanvullende regulering (wet betaalbare huur, verbod op tijdelijke huurcontracten en veranderingen in het box 3-stelsel) zijn strengere voorwaarden voor deze categorie niet wenselijk. Voor deze categorie stellen we het volgende voor:

- Handhaven dat het primair fossiel energiegebruik in kWh per m² gebruiksooppervlak per jaar niet hoger is dan 50% van het vereiste dat geldt op grond van het Bouwbesluit 2012.

Categorie 5.5. Nieuwbouw utiliteitsgebouwen en categorie 5.6 Renovatie utiliteitsgebouwen

De voorwaarden voor BREEAM-NL en GPR Gebouwen zijn te uitdagend en sluiten niet aan bij de praktijk. Voor deze categorie stellen we het volgende voor:

- Aansluiting met de MIA/VAMIL (E 6121 en E 6116)

Categorie 5.7. Nieuwbouw utiliteitsgebouwen en categorie 5.8 Renovatie utiliteitsgebouwen

De hogere bouwkosten van industriële panden weegt niet op tegen de investeringen die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de voorwaarden voor BREEAM-NL en GPR Gebouwen. Voor deze categorie stellen we het volgende voor:

- Aansluiting met de MIA/VAMIL (E 6121 en E 6116)
- Verhoging van het bedrag €600 per m² naar €1000 per m² voor nieuwbouw
- Verhoging van het bedrag €450 per m² naar €750 per m² voor renovatie

Projectcategorie 6. Duurzame mobiliteit

Categorie 6.3: Mobiele werktuigen

Elektrische werkschepen en elektrisch materieel dat op het water wordt gebruikt valt niet in categorie 6.1: Niet-railgebonden duurzame voertuigen, categorie 6.2: Duurzame binnenvaartschepen en categorie 6.3: Mobiele werktuigen. Deze duurzame en innovatieve investeringen zouden onzes inziens moeten worden gestimuleerd door de groenregeling. Voor deze categorie stellen we het volgende voor:

- Toevoegen van werkzaamheden op het water in de categorie 6.3. Mobiele werktuigen

Dit is gebleken uit een investering van een klant in de constructieve waterbouw en funderingstechniek. Het volledige elektrische werkschip is niet onder te brengen in de groenregeling. Dit soort investeringen zouden onzes inziens gestimuleerd moeten worden vanuit de groenregeling.

Afsluiting

Positief om te zien dat laad- en tankinfrastructuur niet meer uitsluitend voor eigen voertuigen kan worden toegepast, dat ombouw (retrofit) van duurzame mobiliteit door de groenregeling wordt

gestimuleerd en de eisen van de maatlat GPR in categorie 5.8. Renovatie gebouwen met een industriefunctie zijn opgenomen. Verder kijken wij ook in 2024 uit naar een plezierige samenwerking en hopen wij duurzame investeringen te stimuleren.

Met vriendelijke groeten,

ABN AMRO Groenbank